



# Samen voor Overvecht



Samen voor  
Overvecht



Gemeente Utrecht

[Utrecht.nl/overvecht](https://utrecht.nl/overvecht)



# Inhoud

- DEEL 1 **De ambitie - 5**
- DEEL 2 **De kansen - 13**
- DEEL 3 **Langjarig werken aan onze ambities - 27**
- DEEL 4 **Communicatie - 37**
- DEEL 5 **Actiegericht volgen en (bij)sturen - 39**
- DEEL 6 **Budgettaire kaders - 43**
  
- BIJLAGE **Evaluatie Versnelling Overvecht - 44**



# DEEL 1

## De ambitie

Met het coalitieakkoord 'Ruimte voor iedereen' heeft de gemeente in juli 2018 een stevige ambitie neergelegd voor Overvecht. Sindsdien hebben zeer betrokken bewoners, professionals van Overvecht en gemeente samen gewerkt om de Versnelling Overvecht door te ontwikkelen naar de bredere aanpak Samen voor Overvecht. Op verschillende momenten is intensief met elkaar gesproken, zoals bij de themadiners op het POUWER-college, de wijkraadvergaderingen, de tafelkleedgesprekken met wijkprofessionals, wijkmediatoren en ondernemers, en vele andere wijkgesprekken. Tijdens deze gesprekken lag de focus op het inventariseren van kansen voor Overvecht, is afgetast waar en hoe partijen intensief willen samenwerken en zijn ambities bepaald. Dit ambitiedocument is hiervan het resultaat. De samenwerking en beweging start niet na vaststelling van dit document, maar is allang begonnen. Er is een grote betrokkenheid en energie om gezamenlijk Overvecht verder te ontwikkelen.

**Samen voor Overvecht** is samen werken aan een wijk waar bewoners prettig samenleven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, investeerders en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen. In slimme en duurzame coalities en vanuit een brede blik richten we onze inzet op de ambities **Plezierig wonen in een meer gemengde wijk, Veilige buurten, Perspectief voor de jeugd versterken, Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat en Meedoen & ondernemen.**

Samen mét betekent: met bewoners, corporaties, scholen, ondernemers, investeerders, buurtteams, zorg- en welzijnsinstellingen, politie en vele andere partijen werken we aan de ontwikkeling van de wijk, SAMEN voor Overvecht! We versterken daarmee de kracht van Overvecht, benoemen en pakken de problemen buurt- en wijkgericht aan en werken aan normherstel waar nodig. We bundelen onze krachten en inzet zodat het resultaat meer is dan de som der delen.

In de krachtwijkenaanpak en de afgelopen drie jaar onder de noemer Versnelling Overvecht zetten gemeente, bewoners en maatschappelijke partners al jaren stevig in op het vergroten van de leefbaarheid en de veerkracht van Overvecht en haar bewoners.

De Versnelling Overvecht concentreerde zich op vijf pijlers: Samenleven, Opvoeden & Opgroeien, Werk & Ondernemerschap, Gezondheid en Veiligheid. Hiermee ligt er een stevig fundament om op verder te bouwen, zie bijlage 'Evaluatie Versnelling Overvecht'. De Utrecht Monitor 2019 laat zien dat bewoners van Overvecht in 2018 wat positiever naar de toekomst kijken dan in 2017. Tegelijkertijd zien we dat er meer kan en meer nodig is. De economische hoogconjunctuur biedt kansen om juist nu een flinke stap te zetten. We zien dat investeerders (ontwikkelaars, corporaties, ondernemers) geïnteresseerd zijn in Overvecht en zich willen verbinden aan de wijk. Dit maakt het mogelijk om het programma in Overvecht te versterken en verbreden naar een aanpak op sociaal, veilig, fysiek én economisch vlak. De ontwikkeling van Overvecht vraagt om lange adem, een langdurige inzet over meerdere collegeperiodes. In deze collegeperiode willen we een doorbraak realiseren. Nu is het moment. Er is veel energie in en voor de wijk en een gunstig economisch tij.

## Inhoudelijke ambities

In Samen voor Overvecht bepalen **vijf ambities die elkaar onderling versterken** onze richting:

1

### Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

- Stapsgewijs een gevarieerd, kwalitatief goed en duurzaam woningaanbod realiseren voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een midden of hoger inkomen willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.
- Nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen realiseren in nieuwe en bestaande bouw, zodat verschillende groepen mensen samen wonen en samen leven.
- Aantrekkelijke, schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving die uitnodigt om te recreëren en waar kinderen buiten kunnen spelen.

2

### Perspectief voor de jeugd versterken

- Kinderen starten met 4 jaar zonder (taal)achterstanden op school ('schoolrijp' zijn).
- Kinderen en jongeren weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze er toe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

3

### Veilige buurten

- Jongeren kiezen het goede pad en jongerenoverlast neemt af.
- Terugdringen van ondermijnende criminaliteit door herstellen van de norm en vergroten van maatschappelijke weerbaarheid.
- Tegengaan van polarisatie en radicalisering.

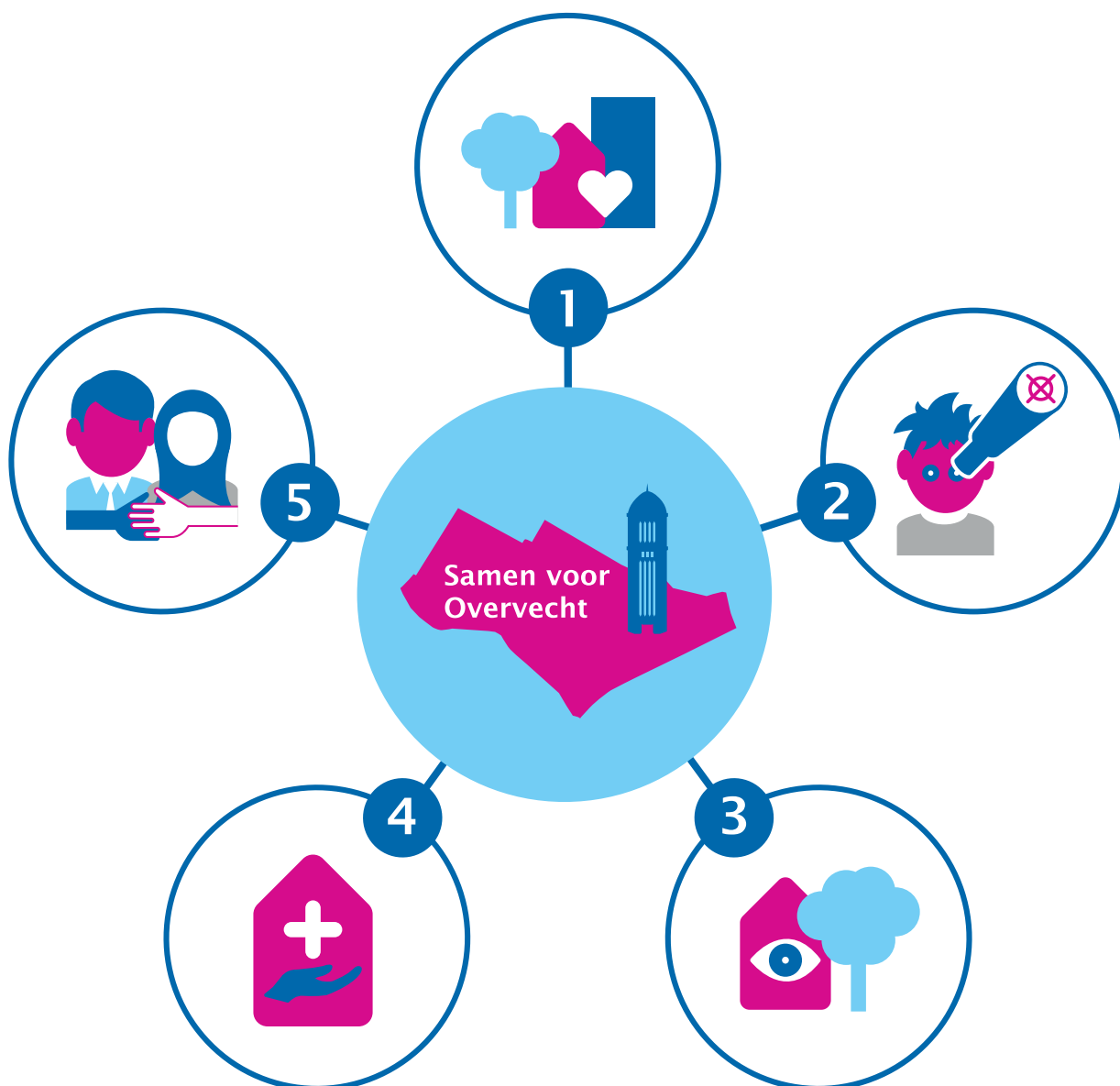
4

### Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

- Een stevige sociale basis waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten, iets doen voor de buurt en elkaar een steuntje in de rug geven.
- Door maximaal te doen wat nodig is, met betere verankering in de buurt-aanpakken en koppeling aan renovaties, bieden we de beste zorg en ondersteuning en is deze nog meer op maat (ook gericht op activering).
- Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen.

### Meedoen & ondernemen

- Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut.
- Verbinden vraag van werkgevers aan talenten van bewoners en bieden van perspectief.
- Aantrekkelijk ondernemersklimaat creëren.





## Ontwikkelstrategie

In tien jaar krachtwijkenaanpak en drie jaar Versnelling Overvecht hebben we veel geleerd over wat wel en niet werkt. Ook halen we belangrijke lessen uit verschillende publicaties<sup>1</sup>.

Op basis van deze lessen kiezen we bewust voor een andere strategie dan voorheen. De kern van onze aanpak is dat we werken aan **verbinden van kansen en partijen vanuit een concrete plek in de wijk**. We hanteren het motto: **'plek, kans, coalitie'**.



### Plek

We kiezen voor werken op buurt, straat of portiekniveau om maximaal aan te kunnen sluiten bij de bewoners die daar wonen. Uit onderzoek blijkt dat focus op een laag geografisch schaalniveau door een buurtgerichte aanpak met oog voor de context van het betreffende gebied werkt.



### Kans

Door verschillende kansen op sociaal, fysiek, veiligheid en economisch vlak met elkaar te verbinden, hebben ze gezamenlijk meer effect dan de som der delen (we maken van  $1+1=3$ ). Deze kansen zien we als de motoren voor de ontwikkeling van Overvecht.



### Coalitie

We sluiten per kans een coalitie met partijen om samen een zo groot mogelijk effect voor Overvecht te realiseren. Iedere partner wordt uitgedaagd om concreet te maken wat de bijdrage aan de kans is. Bewoners en/of ondernemers uit de wijk zijn altijd onderdeel van een coalitie.

We hebben hierbij geleerd van het project Einstein. Veel mensen zagen de komst van statushouders als een bedreiging voor de kwetsbare wijk. Door een concrete plek in de wijk belangrijk te maken voor statushouders én jongeren om te wonen, voor ontmoeting en om samen leren, is het een kans geworden. Door te kiezen voor een plek waar verschillende functies bij elkaar kwamen, is de verandering letterlijk zichtbaar geworden.

De concrete kansen die we in 2019 oppakken, zijn uitgewerkt in deel 2 'Kansen voor Overvecht' van dit document.

<sup>1</sup> 'Leren van de wijkaanpak' – maart 2018, 'Veerkracht in het corporatiebezit' van RIGO in opdracht van Aedes en 'Wijkaanpak en ondermijnende criminaliteit' van E. van der Torre en P.W. Tops.

We kiezen binnen onze strategie op basis van de lessen ook voor een aantal **inhoudelijke dragers** die essentieel zijn om in Overvecht het verschil te maken:

- **Renovatie en verduurzaming van woningen koppelen we altijd aan sociale versterking van de buurt en waar mogelijk aan opknappen van openbare ruimte.**  
In Overvecht gaan de corporaties de komende jaren grootschalig en stapsgewijs veel flats renoveren waarbij zij letterlijk ‘achter de voordeur komen’. Op basis van eigen ervaringen en passend bij de aanbevelingen in het RIGO rapport koppelen we deze renovaties bijvoorbeeld aan gericht bieden van zorg en ondersteuning, werk en activering, anders toewijzen, verbinden van bewoners, veiligheid en opknappen openbare ruimte.
- **We gebruiken fysieke investeringen in Overvecht om ook sociaal-economische impact voor de wijk en concreet perspectief voor bewoners te realiseren.**  
Door investeringen in het woningaanbod en nieuwe bedrijvigheid op bijv. de NPD-strook ontstaan nieuwe kansen op werk voor de bewoners van Overvecht. Juist nu in branches als zorg, bouw/techniek, onderwijs, horeca, logistiek en ICT veel bedrijven zoeken naar nieuw personeel, is er een kans om de brug te slaan met het nog onbenutte arbeidspotentieel in Overvecht en scholieren uit de wijk.
- **Aanpak van ondermijnende criminaliteit is waar nodig onderdeel van een buurtaanpak.**  
Uit onderzoek blijkt dat wijkenaanpak en de aanpak van ondermijnende criminaliteit twee kanten zijn van dezelfde medaille en altijd samen moeten optrekken. Een gebiedsgerichte benadering is de crux.

De titel Samen voor Overvecht zegt het al, we doen het **SAMEN!** Samen met bewoners en partners in coalities. Maar ook **samen binnen de gemeente**. Overvecht biedt een kans om minder vanuit de afdelingen en meer samen gericht op de opgaven te werken. Door uit te gaan van wat in Overvecht nodig is, kunnen we het stedelijk beleid beter en effectiever richten. De reguliere middelen verdelen we op het gebied van openbare ruimte, veiligheid, handhaving, sociaal domein, wijken en volksgezondheid naar zwaarte van problematiek over de stad, daardoor is de inzet op deze onderdelen in Overvecht hoger dan in andere wijken.

De ambitie om gezond stedelijk leven voor iedereen mogelijk te maken in een groeiende stad, brengt grote stedelijke opgaven met zich mee, onder andere op het gebied van woningbouw, duurzaamheid en aanpak van schulden. Veel van deze opgaven landen (ook) in Overvecht en andersom dragen ontwikkelingen in Overvecht bij aan de stedelijke ambities. Bijvoorbeeld met de nieuwe Woonvisie en het Stadsakkoord Wonen beogen we op stedelijk niveau de woningmarkt in balans te brengen. Samen met marktpartijen en woningcorporaties starten wij een langjarig proces om te komen tot een meer gemengde woningvoorraad in combinatie met een betere leefbaarheid; dit is toegelicht in deel 3. Meer sociale woningbouw in andere wijken is nodig om in Overvecht het aandeel omlaag te brengen en meer menging te realiseren. En bij de opgave Werk voor iedereen ligt er een kans om het arbeidspotentieel in Overvecht te benutten voor de tekorten op de arbeidsmarkt.

Ook **partners** vragen we om op een soortgelijke manier hun inzet te richten. In deel 3 ‘Langjarig werken aan onze ambities’ beschrijven we uitgebreider hoe we de inzet richten naar Overvecht. Door het bundelen van de inzet van de gemeente met de inzet van partners en bewoners komen we tot één sterke en gezamenlijke aanpak voor Overvecht. **Samen maken we het verschil.**

De **samenwerking met bewoners** is essentieel onderdeel van Samen voor Overvecht. We formeren een gemêleerde groep van 50 wijkambassadeurs (afspiegeling van de wijk) die meehelpen de ambities en het plan verder te brengen. Bewoners en/of ondernemers maken altijd deel uit van een coalitie rond om een kans. Wie dit het beste kan zijn, is maatwerk per kans. Daarnaast kijken we per gebiedsaanpak naar de rol die bewoners kunnen vervullen bij het verbeteren van het betreffende gebied. Dat kan zeer divers zijn, van klankborden tot mensen die actief meedoen. Ook stimuleren en faciliteren we extra initiatieven van bewoners (bovenop het Initiatievenfonds).

**Communicatie** is een integraal onderdeel van de aanpak Samen voor Overvecht; een belangrijk instrument om de doelen van de aanpak dichterbij te brengen. We zien dat het imago van Overvecht op dit moment eenzijdig (slechtste wijk van Utrecht) en onvolledig (positieve kanten onderbelicht) is. In de communicatieaanpak Samen voor Overvecht kiezen we bewust voor de strategie om te communiceren over kansen met daarbij focus op mogelijkheden en vooruitgang. Communicatie is hierbij niet alleen instrument, maar ook een motor om de verandering in Overvecht op gang te brengen. Samen met de bewoners en partners in de wijk bouwen we aan een evenwichtig en sterk verhaal dat helpt de kracht van de wijk te laten zien en uit te bouwen.

**Sturen en verantwoorden** van de aanpak Samen voor Overvecht doen we gezamenlijk door de aanpak actiegericht te volgen volgens het principe 'volgen, spiegelen, leren'. **Data** spelen daarbij een belangrijke rol. Door middel van cijfers, ervaringen en verhalen volgen we de ontwikkelingen op het niveau van de grote beweging en van specifieke kansen. Hierdoor hebben we inzicht in of we op koers zijn. We vormen een **wijkcoalitie** met een aantal belangrijke partijen en bewoners om de beweging Samen voor Overvecht in zijn totaliteit te volgen en bij te sturen indien nodig.

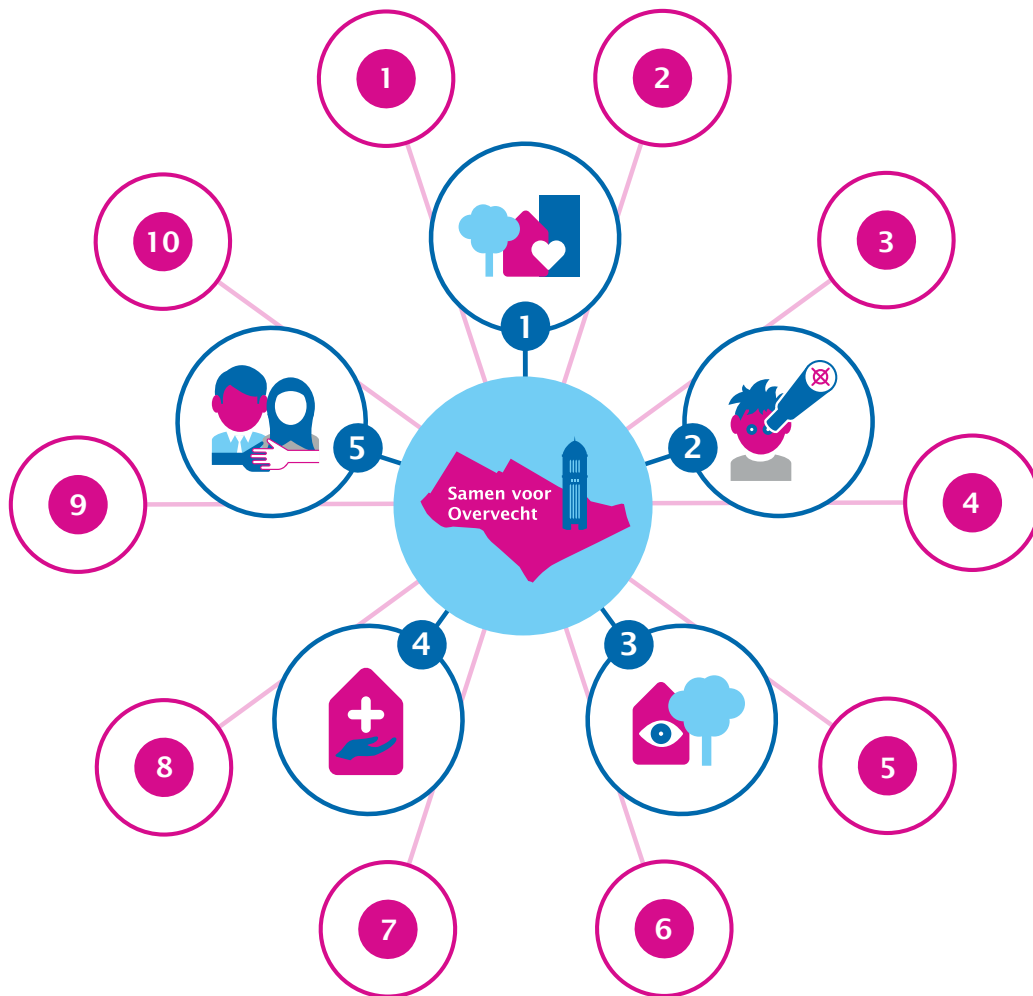




# DEEL 2

# De kansen

In 2019 gaan we met 10 integrale kansen starten. Elke kans draagt bij aan meerdere van de 5 ambities die wij hebben (Plezierig wonen in een meer gemengde wijk, Perspectief voor de jeugd versterken, Veilige buurt, Zorg dichtbij en op maat en Meedoen & ondernemen).



## AMBITIES

- 1 Plezierig wonen in een meer gemengde wijk
- 2 Perspectief voor de jeugd versterken
- 3 Veilige buurt
- 4 Zorg dichtbij en op maat
- 5 Meedoen & ondernemen

## KANSEN

- 1 Centrumgebied Overvecht (NPD-strook en winkelcentrum Overvecht)
- 2 Ondernemersklimaat bedrijventerrein Nieuw-Overvecht verbeteren en talent ontwikkelen
- 3 Energie voor jongeren
- 4 Sociaal renoveren bij alle renovaties in Overvecht
- 5 Buurtaanpakken
- 6 Ontwikkelen aanpak waarbij snel en slim wegnemen van geldzorgen ruimte biedt om mee te doen
- 7 Groen lint door de wijk
- 8 Ivordreef
- 9 Project O
- 10 Vechtzoom

## 1 Centrumgebied Overvecht (NPD-strook en winkelcentrum Overvecht)

---

In juni 2017 is de opdracht voor de herontwikkeling van de NPD strook gegund aan AM Wonen en Van Wijnen. AM Wonen realiseert drie woongebouwen van 6-7 lagen met in totaal 334 woningen en 2.950 m<sup>2</sup> centrumfuncties, waaronder een evenementenruimte (eventspace). Van Wijnen realiseert een gebouw van 16 lagen met 636 studenten woningen en 1000 m<sup>2</sup> centrumfuncties (horeca, maatschappelijke voorzieningen en culturele ondernemers). Het winkelcentrum vormt een belangrijke verbinding met de rest van de stad, want het heeft een bovenwijkse functie. Het is ook de centrale plek binnen Overvecht, een drukbezocht gebied dat werkt als centrale ontmoetingsplek in de wijk.

We willen de ontwikkeling op de NPD-strook optimaal benutten om:

- 1 Ook sociaal-economische impact voor de wijk en concreet perspectief voor bewoners te realiseren,
- 2 Samen met de eigenaren van het winkelcentrum, AM, Van Wijnen, Mitros, Bo-Ex, Portaal en particuliere eigenaren een bredere gebiedsontwikkeling in het centrumgebied te realiseren. De Seinedreef zou daarbij moeten transformeren van de achterkant naar de voorkant van het winkelcentrum.

Om maximaal effect voor Overvecht te realiseren zetten we in op:

- Maken van een vernieuwingsplan voor het centrumgebied door het toevoegen van woningbouw en andere functies op enkele locaties bij het centrum, in combinatie met het vernieuwen van de openbare ruimte en het verbeteren van het winkelcentrum zelf door de eigenaren van het winkelcentrum.
- Toepassing van het principe Bouw = wouw (opgave Werk voor Iedereen), waarmee in Overvecht goede ervaringen zijn opgedaan: AM heeft toegezegd 10 leerwerkplekken voor werkzoekenden en/of jongeren uit Overvecht beschikbaar te stellen en heeft daarvoor sociaal ondernemer Ampliar ingeschakeld (coalitie: AM/Ampliar/gemeente).
- Verkennen van mogelijkheden om commerciële horeca te combineren met een foodstrip voor startende ondernemers en instroom van werkzoekenden uit Overvecht (Urban Sinc/Soon/gemeente).
- Verleiden van studenten om zich maatschappelijk in te zetten voor Overvecht. We gaan hierover in gesprek met IC Netherlands, de exploitant van de studentenwoningen. Oplevering studentenwoningen in 2021 (IC Netherlands/ gemeente).

Deze ontwikkeling draagt bij aan onze ambities Plezierig wonen in een meer gemengde wijk (menging, verbetering van de inrichting van de openbare ruimte – start 1<sup>e</sup> fase 2019), Meedoen & ondernemen (extra werkgelegenheid, nieuwe horeca en culturele ondernemers), Perspectief voor de jeugd versterken (leerwerkplekken) en Veilige buurten (grotere sociale veiligheid door grotere bezoekersaantallen).

## 2 Ondernemersklimaat bedrijventerrein Nieuw-Overvecht verbeteren en talent ontwikkelen

---

Op het bedrijventerrein Nieuw-Overvecht zijn 200 bedrijven gevestigd met 5.000 werknemers, het is daarmee de grootste concentratie van werkgelegenheid in Overvecht. Het terrein heeft de afgelopen jaren een goede ontwikkeling door gemaakt (nieuwe bedrijvigheid, glasvezel, verbetering van veiligheid, beperkte leegstand). Zowel de ondernemersvereniging als de gemeente ziet meer economische potentie en kansen voor werk en stages voor bewoners van Overvecht op het bedrijventerrein. De ondernemersvereniging, gemeente, ROC Midden Nederland en Trajectum vormen een coalitie om het ondernemersklimaat op het bedrijventerrein te verbeteren en talent uit Overvecht een kans te bieden. De basis daarvoor is een veilig en aantrekkelijk terrein, daarom wordt de bestaande veiligheidsaanpak tegen ondermijning en aanpak in het kader van leefbaarheid met kracht voortgezet en verbreed. Door scherpere profilering van het terrein (duurzaamheid & mobiliteit), verkennen van mogelijkheden voor productie van groene energie op daken van bedrijfspanden, ontwikkeling van talent voor instroom op korte (werkzoekenden) en lange (scholieren) termijn, ruimte (letterlijk en figuurlijk) voor jong ondernemerschap met begeleiding door mentoren, en het versterken van de ondernemersvereniging (60 leden) komen we tot een brede en samenhangende aanpak. Deze aanpak versterkt de aantrekkelijkheid en de vergroot de veiligheid (van repressie naar preventie) van het bedrijventerrein. De uitwerking van deze kans vindt plaats in het eerste kwartaal van 2019.

Deze kans draagt bij aan onze ambities Meedoen & ondernemen, Perspectief voor de jeugd versterken en Veilige buurten.





### 3 Energie voor jongeren

---

Overvecht heeft relatief veel jongeren en het aandeel jongeren in de bevolking van Overvecht groeit. Daarnaast wil Utrecht koploper zijn als gaat om de verandering naar een duurzame energievoorziening en economie. In Utrecht wordt de komende 20 jaar €4 tot € 9,5 miljard geïnvesteerd in het energieneutraal maken van de stad. In Overvecht onder andere door het renoveren van veel flats en gebruik van de restwarmte uit het rioolsysteem bij de rioolwaterzuivering door Eneco voor het warmtenet in Overvecht. Door deze investeringen en de economische hoogconjunctuur neemt de vraag naar technisch geschoold personeel op een toch al zeer krappe arbeidsmarkt toe.

De personele tekorten zijn een remmende factor voor de energietransitie. Om tot een duurzame oplossing daarvoor te komen, is het noodzakelijk dat veel meer jongeren voor techniek gaan kiezen. Dit biedt voor jongeren uit Overvecht, vooral op mbo-niveau, een kans op duurzaam perspectief op de arbeidsmarkt. Zeker omdat de komende jaren corporaties (Mitros, Portaal, Bo-Ex – renovaties), ontwikkelaars (AM, Van Wijnen, BPD – nieuwbouw/herontwikkeling NPD-strook) en bedrijven (Eneco, Stedin – aardgasvrij Overvecht-Noord) grootschalige investeringen in Overvecht gaan doen.

In de pilot Bouw = wouw met Mitros, Hemubo, Bouwmensen Utrecht, ROC Midden Nederland en IW Midden is het gelukt om jongeren te interesseren voor een mbo-opleiding en baan in de techniek. We breiden deze succesvolle methodiek uit tot heel Overvecht, waarbij wij Eneco, Stedin, Portaal, Bo-Ex, van Wijnen AM vragen om het principe van Bouw = wouw (duurzame investeringen koppelen aan concreet werkperspectief voor jongeren/werkzoekenden) toe te passen. Bij het themadiner Samen voor Overvecht bleek dat zij zeker bereid zijn om dat te doen. Uit de pilot Bouw = wouw in Overvecht blijkt daarnaast dat jongeren een negatief en vaak verouderd beeld hebben van de techniek en zeer beperkt voor techniek kiezen. Een belangrijke les van Bouw = wouw is dat we veel vroeger en beter jongeren moeten informeren over en enthousiasmeren voor een opleiding en loopbaan in de (duurzame) techniek en bouw. Kinderen en jongeren op een speelse, innovatieve manier kennis laten maken met duurzame techniek is een belangrijke strategie om meer jongeren voor techniek te laten kiezen. Er is een coalitie van AM, Portaal, Eneco, Dietz, ROC Midden Nederland, Greenfox, Bouwmensen, Singel en de gemeente ontstaan die de ambitie heeft om een Experience Center Techniek op te zetten in Overvecht en daarin wil investeren. Het moet een leuke, inspirerende en leerzame omgeving worden waarin leerlingen van basisscholen en voortgezet onderwijs uit Overvecht (en andere wijken) kennis kunnen maken met de technieken die nodig zijn voor de energietransitie. Het Experience Center kan als vliegwiel fungeren om meer jongeren te interesseren voor een technische mbo-opleiding en loopbaan in de techniek. Technici die hard nodig zijn om de energietransitie mogelijk te maken. Ambitie is om in het 4<sup>e</sup> kwartaal van 2019 kleinschalig te starten met het Experience Center Techniek op een plek waar veel aanloop is in Overvecht.

**Draagt bij aan onze ambities Perspectief voor de jeugd versterken, Meedoen & ondernemen en Plezierig wonen in een meer gemengde wijk.**

#### 4 Sociaal renoveren bij alle renovaties in Overvecht

---

Sociale renovatie is het koppelen van een fysieke renovatie van een complex aan sociale interventies voorafgaand en tijdens deze renovatie. Renovatie is een moment waarop corporaties in samenwerking met buurtteams en sociaal makelaars 'achter de voordeur komen' en veel bewoners spreken. Hier liggen kansen om sociale ondersteuning te koppelen, mensen verder te helpen en voor een betere menging van bewoners op complex-niveau te zorgen. Elke flat kent daarbij zijn eigen dynamiek en vraagstukken, dit is dus maatwerk. In de afgelopen jaren is al ervaring met sociale renovatie opgedaan, het draagt bij aan meer preventief werken aan onze maatschappelijke opgaven in Overvecht. Mitros, Bo-Ex, Portaal en de gemeente hebben afgesproken deze succesvolle methodiek toe te passen bij alle renovaties in Overvecht in de komende jaren (2 tot 3 hoogflats per jaar). In 2019 wordt in ieder geval gestart met de renovatie van de Gambia-, Kasia- en Kwangodreef en met de verkenningsfase van de renovaties aan de Nigerdreef en Ibisdreef. Deze vallen binnen de buurtaanpak van de Zambesidreefbuurt (zie kans 5)

Gezamenlijk wordt daarvoor een plan ontwikkeld met de volgende elementen:

- Mogelijkheden onderzoeken om anders toe te wijzen, zodat een betere balans tussen bewoners ontstaat.
- Gezamenlijk organiseren van zorg en ondersteuning. Belangrijk is een herkenbaar aanspreekpunt voor vragen van bewoners.
- Betrokkenheid en eigenaarschap van bewoners zelf benutten (bijv. flatcoach).
- Community-vorming, elkaar verder helpen.

Tweede kwartaal 2019 is dit plan klaar. Om te leren van de methodiek van sociaal renoveren en kennis te delen gaan Portaal, Mitros, Bo-Ex en zorgpartijen een 'ontwikkelwerkplaats sociale interventie' starten.

Sociale renovatie is een belangrijk instrument binnen de buurtaanpak (zie kans 5), maar wordt dus wijkbreed ingezet bij alle renovaties in Overvecht.

De kans sociale renovatie draagt bij aan onze ambities Plezierig wonen in een meer gemengde wijk, Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, Meedoen & ondernemen, Veilige buurten, Perspectief voor de jeugd versterken.

## 5 Buurtaanpakken

---

De kracht van een buurtaanpak is de brede samenhangende aanpak (ruimtelijk/sociaal/veilig) in een specifieke buurt waardoor inzet en middelen gericht, gebundeld en oplossingsgericht worden ingezet, met korte lijnen tussen partners. Gestart wordt met een integrale analyse van de problematiek. Corporaties, politie, bewoners, zorginstellingen, welzijnsorganisaties, gemeente, jongerenwerk, buurtteams e.a. ontwikkelen samen een plan om deze problematiek op te lossen waarbij ook expliciet wordt bekeken welke kansen zich voordoen in het gebied. De inzet en effecten van een buurtaanpak worden continu gemonitord en de koers waar nodig bijgesteld.

In 2017 is in Overvecht gestart met de buurtaanpak van de Zambesidreefbuurt, omdat er veel sociale en veiligheidsproblematiek (waaronder ondermijning) was. De kansen die door renovatie van flats en sloop/nieuwbouw ontstonden, zijn aangegrepen om met alle partners een gebiedsaanpak te ontwikkelen, gericht op normherstel, terugwinnen van vertrouwen bij bewoners en het versterken van de sociale cohesie. De mix van maatregelen (sociale renovatie, arrestatie van (openlijke) drugsdealers, controle van ondernemers bij het winkelcentrum, een alcoholverbod, doorontwikkeling van de vreedzame wijk aanpak, veel huisbezoeken, fysieke maatregelen tegen ongewenst verkeergedrag) heeft geleid tot versterking van sociale contacten, betere toeleiding naar zorg en steun, vermindering van overlast van verslaafden en verbetering van de verkeersveiligheid. De buurtaanpak in de Zambesidreefbuurt zetten we in 2019 met kracht door. Tevens breidt de inzet van buurtambassadeurs in de wijk zich uit naar dit gebied. Bij de renovatie van flats rondom de Gagelhof wordt onderzocht of het mogelijk is om bedrijfsruimte voor startende ondernemers uit de wijk te maken.

Uit onze wijk brede analyse van 2018 kwam naar voren dat ook de buurt van de THEMA-dreven (Tigrisdreef, Haifadreef, St.-Eustatiusdreef, St.-Maartendreef en Ankara-dreef) een buurt is die een integrale aanpak nodig heeft. De knelpunten op het gebied van veiligheid, jeugdoverlast en opvoedingsproblematiek, leidt tot urgentie bij vele partners om intensief samen te werken aan de duurzame verbetering van veiligheid en leefbaarheid. Het gebied kent ook aantal kansen, zoals inzet van corporaties om tot een betere mix van bewoners in bestaande bouw te komen, de aanwezigheid van actieve buurtgroepen en ontmoetingsplekken en de nabijheid van Park de Gagel.

We focussen met onze partners in 2019 op:

- Voorbereiding op renovatie van vier flats (uitvoering 2020-2022).
- Versterken van samen wonen in portieken door te investeren in een goede balans tussen verschillende soorten bewoners en inzet van flatcoaches.
- Bieden van zorg en ondersteuning dichtbij en op maat.
- Ondersteuning van bewonersgroepen om sociale cohesie te versterken.
- Aanpak van jeugdoverlast.
- Aansluiting bij ontwikkeling van het Groene Lint en opwaardering van het groen.
- Ontwikkeling locatie St.-Maartendreef voor wonen en ontmoeten.

Naast de twee buurtaanpakken in de Zambesidreefbuurt en de THEMA-dreven houden we in de wijk actuele ontwikkelingen in de gaten en handelen we direct waar nodig, zoals momenteel rondom de Vulcanusdreef.

Het gebied van en tussen de Stroyenborchdreef, Scharlakendreef en de Schooneggendreef is een gebied waar we, vooruitlopend op de renovatie en ruimtelijke ontwikkelingen op langere termijn, kiezen voor een beheer plus aanpak gericht op sociaal beheer. Deze wordt vanuit de corporatie ingezet waarbij afstemming met sociale partners en Project O op reguliere wijze op operationeel niveau plaats vindt. Wanneer de renovatie-planning concreter wordt in dit gebied, wordt bekeken of opschaling naar een buurtaanpak nodig en mogelijk is.

Deze kans draagt bij aan onze ambities Plezier wonen in een meer gemengde wijk, Meedoen & ondernemen, Zorg dichtbij en op maat, Perspectief voor de jeugd versterken en Veilige buurten.



## 6 Ontwikkelen aanpak waarbij snel en slim wegnemen van geldzorgen ruimte biedt om mee te doen

---

Het stedelijk programma Meedoen en Schuldenvrij wordt geprioriteerd ingezet in Overvecht. De afgelopen jaren is er al veel geïnvesteerd op dit vraagstuk, o.a. met vroegsignalering van schulden, toegang die verlegd is naar de buurtteams en een fonds voor jongeren met schulden. We zien dat dit onvoldoende is om het verschil te maken, daarom zetten we in Overvecht een volgende stap. We ontwikkelen een integrale aanpak om mensen met schulden weer perspectief te bieden. Ondanks de investeringen van de afgelopen jaren op aanpak van schulden, zien we dat er meer nodig is om echt verschil te maken. Gezamenlijk kiezen we op basis van data en behoefte gericht een x aantal huishoudens. Dit kan gebiedsgericht zijn of groepsgericht op een concrete plek. Hierbij leggen we verbinding tussen verschillende opgaven (bijv. werkzoekenden, kansrijke start) waarbij er overlap zit in doelgroep. We kijken naar kansrijke andere ontwikkelingen om deze aanpak aan te koppelen, bijv. een buurtaanpak of renovatie van een flat.

We ontwikkelen een aanpak met de volgende elementen:

- Geldzorgen zo snel mogelijk wegnemen zodat er weer ruimte ontstaat in het hoofd van mensen voor andere zaken. We onderzoeken hoe we versneld kunnen overgaan tot saneren van schulden (sneller dan tot nu toe regulier lukt) en we laten mensen toe tot het Huishoudboekje. Een oplossing voor bewoners, waarbij de huur, water, energie en zorgverzekering gegarandeerd iedere maand betaald worden en de bewoner een vast bedrag aan leefgeld krijgt om rond te komen.
- Financiële ruimte creëren om door te kunnen pakken op wat nodig is om een huishouden weer op de rit te krijgen. Dit is maatwerk per huishouden. Een financiële business case helpt om doorbraken te realiseren. Dit is ondersteunend aan de start van de citydeal inclusieve stad in Overvecht waar buurtteams en de gemeente (leren) maximaal maatwerk toe te passen.
- Mensen gaan zelf weer perspectief zien en komen in beweging, zetten stappen gericht op meedoen. Ook dit is maatwerk per huishouden.

In de eerste helft van 2019 onderzoeken zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid, buurtteams en gemeente gezamenlijk hoe deze aanpak eruit komt te zien. Dit sluit aan bij de wens van de raad om op specifieke adressen (bijv. een flatcomplex of postcodegebied) een experiment te starten gericht op afkopen van schulden en bieden van hulp en toekomstperspectief.

**Deze ambitie draagt bij aan onze ambities Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat en Meedoen & ondernemen.**

## 7 Groen Lint door de wijk

---

Het Groene Lint draagt bij aan een gezonder Overvecht, door uit te nodigen tot bewegen, sociale cohesie te bevorderen en het fysieke leefklimaat te verbeteren. Met het groene lint door Overvecht willen we de 'groene parels' in en rondom Overvecht (Gagelpark, park de Watertoren, Vechtzoomgebied en het poldergebied Ruijgenhoek) verbinden en beter toegankelijk en bereikbaar maken voor bewoners binnen en buiten Overvecht. Het project zit in de startfase, er is budget en een projectleider aangesteld en de eerste stappen zijn gezet.

**Samen voor Overvecht** zet in op maximaal effect van het Groene Lint voor Overvecht door:

- Het Groene Lint in te zetten als impuls voor de stedenbouwkundige structuur en de vernieuwing van Overvecht, waarmee we het groen bereikbaarder maken, bewegen en ontmoeten stimuleren en mogelijkheden voor wijkvernieuwing onderzoeken. De realisatie van het Groene Lint combineren wij zo veel mogelijk met andere vernieuwingen in Overvecht, zoals renovaties van de corporaties en locaties voor nieuwe bouwontwikkelingen, openbare ruimte en verkeersveiligheid.
- Het organiseren van een intensief participatieproces met bewoners en de functies van groen vanuit de leefwereld van bewoners te bekijken, waardoor het Groene Lint maximaal wordt benut als plek voor bewegen, ontspannen, ontmoeting, spelen, sporten en recreatie. Via participatie vragen we bewoners om mee te denken welke "groene parels" onderdeel van het Groene Lint kunnen zijn en welke verbinding dan nodig is. We betrekken hier ook ondernemers (bijv. Watertoren) en sportvereniging de Vechtzoom bij. In een vervolgfase zal op buurtniveau (maatwerk) worden gesproken met de bewoners over de invulling van een stukje van het Groene Lint. Dit participatieproces leidt tot co-creatie en meer betrokkenheid en eigenaarschap van bewoners voor en na de oplevering.

Eind 2019 is het plan van aanpak van het Groene Lint gereed.

Het groene lint draagt door deze aanpak bij aan onze ambities Plezierig wonen in een meer gemengde wijk (uitnodigender groen, meer sociale contacten), Perspectief voor de jeugd versterken (spel en sportruimte), Zorg dichtbij en op maat (stevige sociale basis) en Meedoen & ondernemen.

## 8 Ivordreef

---

Bij de flat aan de Ivordreef werken we samen met Bo-Ex en marktpartijen aan een plan voor sloop/nieuwbouw. De locatie van deze 10-hoog flat en het naastgelegen parkeerterrein krijgt in het plan een heel andere invulling. Doordat het parkeren in een garage komt, ontstaat extra ruimte voor woningen en een auto vrije openbare ruimte.

De woningen worden een mix van koopwoningen, rijwoningen in de huur en nieuwe appartementen. Plekken voor ontmoeten en een goede sociale veiligheid zijn onderdeel van het plan. We willen de ontwikkeling combineren met vernieuwen van de openbare ruimte, Dit doen we onder meer door het versterken van het groen in de omgeving van het project in samenhang met het groene lint, inclusief de verbindingen naar het nabij gelegen Park De Gagel. De partners bij deze ontwikkeling doen mee met Bouw = wouw, waardoor tegelijk kansen ontstaan voor jongeren en werkzoekenden in de wijk. Met deze aanpak is Ivordreef een voorbeeld voor het realiseren van meer menging en verdichting in de wijk in combinatie met een betere kwaliteit van de openbare ruimte.

De kans Ivordreef draagt bij aan onze ambities Plezierig wonen in een meer gemengde wijk, Veilige buurten en Meedoen & ondernemen.

## 9 Project O

---

Project O is van initiatiefnemer De Dreef, gericht op Overvecht en geënt op de methodiek van Plan Einstein. De O staat voor Omgeving waar door Overvechters, Ondernemers, Onderwijs, Overheden en Organisaties aan Opgaven gewerkt wordt. Kern van het concept is om met bewoners samen met ondernemers, scholen, corporaties, onderwijs, overheden aan opgaven in Overvecht te werken waardoor:

- talenten van Overvechters (jongeren, statushouders, werkzoekenden, etc.) worden ontwikkeld,
- innovatieve bijdragen aan deze opgaven worden geleverd,
- betrokkenheid van bewoners bij en draagvlak voor nieuwe ontwikkelingen in Overvecht worden vergroot.

Opgaven zijn afkomstig van corporaties, ontwikkelaars, gemeente, ondernemers, scholen, etc. en inhoudelijk zeer breed en divers (bijv. activering, wonen, duurzaamheid, ondernemerschap, veiligheid). ROC Midden Nederland (Wijkleerbedrijf), Hogeschool Utrecht (Voeding), I-DID, Koekfabriek, JongSelect, Abel Talent zijn partners geworden van Project O.

In het 1<sup>e</sup> kwartaal van 2019 wordt gestart met de opgaven Meedoen is winnen (activering) en Eet smakelijk (gezond eten & duurzaamheid). Daarnaast vinden de wijkcontactdagen van de gemeente in Overvecht bij project O plaats, waardoor werkzoekenden daar direct met sociale ondernemers in contact komen.

Project O draagt bij aan onze ambities Meedoen & ondernemen, Perspectief voor de jeugd versterken en Plezierig wonen in een meer gemengde wijk.

## 10 Vechtzoom

---

Op sportpark Vechtzoom wordt hockey toegevoegd aan de al aanwezige sportvereniging (voetbal, frisbee en rugby). De hockeyvereniging kan starten in het sportseizoen 2020-2021. De beoogde vereniging is een jonge vereniging, die tijd nodig heeft om de vereniging verder uit te bouwen en een stevige basis (structuur, financiën en accommodatie) neer te zetten. Ook bij de al aanwezige sportvereniging moet een stevige basis worden opgebouwd. Samen voor Overvecht wil daarbij helpen door verbinding met de wijk te maken en stap voor stap te ontwikkelen samen met de sportverenigingen. We denken daarbij aan kansen als:

- Betrekken van bewoners Antoniuskwartier bij club en de wijk (met Dock/Sport Utrecht).
- Meer jongere kinderen uit Overvecht aan het sporten krijgen waardoor gezondheid verbetert.
- Meer draagkrachtigen uit de wijk verleiden om binnen Overvecht te sporten in plaats van in andere wijken en zich te verbinden aan de sportverenigingen op de Vechtzoom.
- Bestuurlijke kracht en inzet van vrijwilligers van de hockeyvereniging gebruiken om sportparkstructuur te versterken.
- Dragende en vragende bewoners via de sport meer met elkaar in contact te laten komen.
- Ontwikkelen van Vechtzoom als een sportbijkorf (sport als sociaal bindmiddel).
- Sportpark benutten als leerwerk omgeving voor jongeren en werkzoekenden (activering en werk).

FC Utrecht Maatschappelijk heeft aangegeven zich te willen inzetten voor de sport in Overvecht.

Vechtzoom draagt bij aan onze ambities **Perspectief voor de jeugd versterken, Meedoen & ondernemen, Zorg dichtbij en op maat en Plezierig wonen in een meer gemengde wijk.**





Er zullen in de toekomst nieuwe kansen bijkomen en mogelijk ook afvallen. Naast de tien kansen waarmee wij starten, hebben we de afgelopen maanden met bewoners en professionals een aantal kansen benoemd die wij in een 2<sup>e</sup> fase uitwerken en verzilveren. Deze hebben wat meer tijd nodig in voorbereiding om uit te werken:

■ **Watertoren**

De Watertoren is een rijksmonument en een beeld bepalend en krachtig icoon in Overvecht en ligt in het beoogde groene lint door de wijk. Vitens heeft de Watertoren in 2018 verkocht aan een ontwikkelaar en krijgt een herbestemming. Voor de acht verdiepingen van de Watertoren wordt een gemengd programma ontwikkeld: woningen, twee restaurants, bedrijfsruimtes, ontmoetingsruimtes en een maatschappelijke functie op de begane grond (afgestemd met functie van dieren speelweide en speeltuin Watertoren). Dit draagt bij aan onze ambities Meedoen en ondernemen en Plezierig wonen in een meer gemengde wijk. De ontwikkelaar wil graag een maatschappelijke bijdrage doen aan de ontwikkeling van Overvecht en de gemeente is daarover met hem in gesprek. Daarnaast onderzoeken we mogelijkheden voor klimaatadaptatie bij de Watertoren.

■ **Rioolwaterzuivering (RWZI)**

Met de nieuwbouw van de RWZI komt een deel van het terrein van waterschap HDSR tijdelijk beschikbaar. We gaan samen met HDSR nadenken over het gebruik van dit terrein. Dat biedt grote kansen voor tijdelijke functies, die een meerwaarde voor Overvecht opleveren. We denken daarbij aan bedrijvigheid, sport, groen, cultuur of (vormen van) wonen. De RWZI gaat warmte leveren aan het stadswarmtenet. De RWZI ligt binnen Overvecht helemaal aan de zijde van het centrum en kan een aansprekend schakelpunt worden tussen Overvecht en de rest van de stad /de aangrenzende wijken.

■ **Herinrichting Taagdreef**

De openbare ruimte van het gebied Taagdreef / Camera Obscuradreef wordt de komende jaren heringericht. Het gebied wordt verkeersveilig, klimaatadaptief, er ontstaat extra ruimte voor ontmoeten en recreëren en het krijgt een compleet vernieuwde uitstraling. Dit project is een pilot voor het integraal vernieuwen van de openbare ruimte binnen Overvecht en is daarmee een voorbeeldproject voor de verdere vernieuwing van de openbare ruimte in Overvecht.





## DEEL 3

# Langjarig werken aan onze ambities

De beweging Samen aan Overvecht werkt aan vijf inhoudelijke ambities. Dit zijn ambities voor de lange termijn waaraan we dagelijks in concrete acties met elkaar werken. Dit doen we in de kern door te werken aan integrale kansen vanuit een concrete plek in de wijk (zie deel 2 van dit document). Daarnaast richten we het stedelijke beleid naar Overvecht, waarbij de behoefte van de wijk leidend is voor de inzet. Ook is er in de afgelopen twee jaar vanuit de Versnelling en de buurtaanpakken veel opgezet wat bijdraagt aan onze ambities. Waar mogelijk richten we deze naar onze strategie van '1+1 =3' en 'plek, kans, coalitie'.

In dit deel gaan we dieper in op onze ambities. Per ambitie beschrijven we uitgebreider wat we willen bereiken, de belangrijkste resultaten van de afgelopen jaren als basis om op voort te bouwen, hoe reguliere gemeentelijke taken landen in Overvecht en welke vernieuwingen er de het komend jaar worden ingezet.

### Plezierig wonen in een meer gemengde wijk



#### Ambities Samen voor Overvecht

- Stapsgewijs een gevarieerd, kwalitatief goed en duurzaam woningaanbod realiseren voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een midden of hogere inkomens willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.
- Nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen realiseren in nieuwe en bestaande bouw, zodat verschillende groepen mensen samen wonen en samen leven.
- Aantrekkelijker, schoon, heel en veiliger woonomgeving die uitnodigt om te recreëren en waar kinderen buiten kunnen spelen.

Om te komen tot een gevarieerder woningaanbod slaan gemeente, woningcorporaties en marktpartijen de handen ineen om een daling van het aandeel sociale woningen in de wijk te realiseren over een termijn van 15 tot 20 jaar. Dat gaat hand in hand met een toename van het aantal woningen in het middensegment en duurdere segment. Zeven marktpartijen en de drie corporaties zijn met begeleiding van de gemeente gestart met het maken van een ontwikkelkaart voor de wijk, als bouwsteen voor de gewenste wijkverbetering. Uitgangspunt is dat de wijk aantrekkelijker gemaakt wordt voor iedereen en met nieuwe perspectieven voor iedereen, middels onderwijs en werk in combinatie met een gezonde leefomgeving. Dergelijke ontwikkelingen zijn een aanjager voor alle

typen woningbouw. Dit proces kan leiden tot nieuwe initiatieven en kansen op meerdere locaties in Overvecht.

Dit gaan we realiseren door bestaande sociale huurwoningen om te zetten naar een andere categorie woningen of door sloop/nieuwbouw waarbij een kleiner aandeel sociale woningen wordt teruggebouwd (opgave woningmarkt in balans en woonakkoord). Daarnaast zijn er plekken in de wijk waar ruimte is voor het toevoegen van hoogwaardige woningbouw, zoals rondom het grote winkelcentrum. Door de combinatie van omzetten, sloop/nieuwbouw en toevoeging kan in Overvecht nog een fors aantal woningen gerealiseerd worden. Uitgangspunt daarbij is dat alle afzonderlijke woningbouwprojecten kwaliteit aan de wijk toevoegen en bijdragen aan het realiseren van een meer gemengde wijk.

Hierbij is er één cruciale voorwaarde, namelijk dat dat er in de andere wijken van Utrecht meer sociale woningen gerealiseerd worden. Dat is noodzakelijk om de totale woningbouwverdeling en de aantallen op peil te houden over de hele stad. Daarom krijgt het streven naar meer menging over de stad een belangrijke plek in de stedelijke nieuwe Woonvisie en in het Stadsakkoord Wonen. Daarnaast komt in de nieuwe Huisvestigingsverordening een aantal instrumenten dat bijdraagt aan meer menging over de wijken, in het bijzonder voor het toewijzen van plekken aan bijzondere doelgroepen.

Mitros, Portaal en Bo-Ex zijn de komende jaren bezig met een grootschalige renovatie van hun bezit in Overvecht. Hun totale investering wordt geschat op 250 miljoen euro in de komende 5 jaar. Dit betekent een belangrijke impuls voor de wijk en voor de kwaliteit van de woningen. Dit zorgt voor betere kwaliteit en duurzaamheid van de woningen. We gebruiken de renovaties ook om meer inzicht te krijgen in de kracht en kwetsbaarheid van bewoners en de buurt sociaal te versterken (zie ambitieZorg dichtbij en op maat).

Tegelijkertijd pakken we de openbare ruimte, zowel de infrastructuur als de groenvoorzieningen, in Overvecht aan. In alle gebiedsontwikkelingen hebben we ook aandacht voor verkeersveiligheid, zoals vaak door bewoners ingebracht. Door verbeteringen in de openbare ruimte te combineren met woningbouwontwikkelingen gaan we de openbare ruimte minder anoniem maken en de sociale veiligheid verbeteren. De realisatie van het Groene Lint vormt een belangrijk onderdeel van deze aanpak. We maken daarbij slimme combinaties met de renovatieplanning van de corporaties waardoor investeringen en planningen worden gekoppeld en gecombineerd kwaliteit wordt toegevoegd. Tegelijk is de aanpak van zwerfafval/vervuiling van belang. Ook hier leggen we de verbinding met de buurtaanpakken. Samen werken we aan een aantrekkelijke wijk die schoon en netjes is, zodat de mensen zich thuis voelen.

## Perspectief voor de jeugd versterken



### Ambitie Samen voor Overvecht

- Kinderen starten met 4 jaar zonder (taal)achterstanden op school ('schoolrijp' zijn).
- Jongeren weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze er toe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

De ambities om perspectief van de jeugd in Overvecht te versterken sluiten aan bij de stedelijke opgave Gelijke kansen voor jeugdigen en de nota Volksgezondheid die in wording is. Het doel is dat ieder kind gezond en veilig kan opgroeien en zijn/haar talenten kan ontwikkelen. Waar nodig vergroten we de mogelijkheden van jeugdigen en hun opvoeders, zodat zij 'gewoon op kunnen groeien' en niet belemmerd worden door hun eigen problematiek of externe omstandigheden. De reguliere inzet van bijvoorbeeld buurtteams Jeugd en Gezin, Jeugdgezondheidszorg, Jongerenwerk en sociaal makelaars is in Overvecht groter dan gemiddeld in de stad, omdat de problematiek en gezondheidsverschillen groot zijn ten opzichte andere wijken in de stad. De organisaties in de stad vragen we de beste professionals in Overvecht te laten werken. Basisscholen in Overvecht werken samen met andere partners in een grote brede school aan brede talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid vanuit een gedeelde pedagogische visie. Onlangs heeft een van de aangesloten scholen, de OBS Overvecht, het predicaat excellent ontvangen.

Om te bereiken dat alle kinderen met vier jaar 'schoolrijp' zijn, ontwikkelen we een doorgaande lijn van ondersteuning in de periode van 0-6 jaar. In de afgelopen jaren is hiervoor concreet aanbod neergezet, zoals de moeder-babygroepen en de dreumesgroepen die zijn gestart. Hier is aandacht voor opvoedvaardigheden en het versterken van zelfredzaamheid van ouders en kinderen. We bouwen voort op deze basis en zien een kans om er nog eerder bij te zijn (goede begeleiding van kwetsbare zwangere vrouwen) en nog meer groepsgericht te gaan werken, bijvoorbeeld met groepsaanbod gericht op het voorkomen van scheidingen. Dit vraagt om anders richten van de beschikbare capaciteit van bijvoorbeeld buurtteams en JGZ.

We stellen de leefwereld van kind en opvoeders centraal door aan te sluiten bij hun vragen, behoeften en mogelijkheden. We hebben nog meer aandacht voor het helder krijgen van de hulpvraag en onderliggende oorzaken die gezond en veilig opgroeien en een optimale ontwikkeling belemmeren, zoals armoede, schulden, huiselijk geweld of psychische problematiek. Om integrale ondersteuning nog steviger neer te zetten, starten we ook in Overvecht met Citydeal Inclusieve stad zodat buurtteammedewerkers en medewerkers van de gemeente beter in staat zijn maximaal maatwerk te bieden.

Om gelijke kansen voor kinderen te bevorderen is een goede aansluiting tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs belangrijk. Door leerlingen tussen de 10 en 14 jaar les te geven in een doorlopende leerlijn, bijvoorbeeld in de vorm van een concept als een tienercollege, wordt het maken van de stap naar de middelbare school minder groot en is er meer tijd om talenten en vaardigheden van leerlingen te ontdekken.

Bij de jongvolwassenen (16-27 jaar) leggen we de focus op het bieden van perspectief. Een deel van de jongeren heeft hulp nodig bij het vormgeven van stabiel werk, inkomen en huisvesting. We bieden ondersteuning die aansluit bij hun leefwereld en die dichtbij, bereikbaar en begrijpelijk is. We zetten in op het werken met een persoonlijke mentor. Iedere jongere heeft recht op een vertrouwenspersoon uit de eigen omgeving of met

een persoonlijke mentor. Om jongeren de kans te bieden om zichzelf verder te ontplooiën, vragen we partners om maximaal kansen voor jongeren te creëren. We hebben veel aandacht voor talentontwikkeling en we helpen jongeren ontdekken waar hun interesses en ambities liggen. We benutten de investeringen in Overvecht en de personele tekorten in branches als techniek, zorg en ict om jongeren perspectief op de arbeidsmarkt te bieden, met speciale aandacht voor het mbo. We stimuleren jongeren om mee te doen met activiteiten in de wijk, bijvoorbeeld gericht op sport, cultuur en ontmoeting.

Er komt een Jongerencultuurhuis wat een podium biedt aan talentvolle en ondernemende jongeren uit Overvecht en omliggende wijken en versterkt daardoor de aantrekkingskracht van Overvecht. We stimuleren de jongeren te ontdekken waar hun interesses en talenten en ambities liggen en geven hen daarin maximaal de ruimte. Het Jongerencultuurhuis wordt daarmee een inspirerende en creatieve omgeving waarin jongeren worden uitgedaagd en geholpen om hun talenten te ontwikkelen en aan iedereen te laten zien.

## Veilige buurten



### Ambities Samen voor Overvecht

- Jongeren kiezen het goede pad en jongerenoverlast neemt af.
- Terugdringen van ondermijnende criminaliteit door herstellen van de norm en vergroten van maatschappelijke weerbaarheid.
- Tegengaan van polarisatie en radicalisering.

Om jeugdoverlast en criminaliteit te voorkomen hebben we de afgelopen jaren een stevige aanpak neergezet vanuit repressie en hulpverlening. Daarmee hebben we de overlast van jeugdgroepen met zeer problematisch gedrag in verschillende gebieden teruggedrongen tot een acceptabel niveau. Dit biedt de mogelijkheid om vanaf 2019 meer preventief te gaan werken om te voorkomen dat jongeren het verkeerde pad op gaan. Dit start al vanaf de basisschool om kwetsbare jonge tieners te begeleiden. In deze leeftijd komen ze meer in aanraking met de straatcultuur en voor veel kinderen is de overgang naar de middelbare school een grote stap. Buurteams, scholen, sociaal makelaar, gemeente, jongerenwerk, politie en reclassering werken hierin intensief samen, onder andere door zichtbaar aanwezig te zijn in buurten, te werken vanuit contact (hen 'te zien') en te investeren in alle leefdomeinen en het systeem eromheen waaronder de betrokkenheid van ouders. De focus van deze aanpak ligt in de gebieden waar de meeste tieners/ jongeren in een kwetsbare positie wonen (Zambesibuurt, ACA-dreven, de Stroyenborchdreef, Scharlakendreef en de Schooneggendreef, en de THEMA-dreven), al dan niet gekoppeld aan een buurtaanpak.

Vreedzame Wijk is een belangrijke methode om kinderen en jongeren te leren om te gaan met meningsverschillen en conflicten. We versterken deze aanpak door meer ouders en vrijwilligers die met kinderen werken te trainen in de vreedzaam methode. We breiden de aanpak uit van school en schoolpleinen naar de straat en richting voortgezet onderwijs.

Bij ondermijnende criminaliteit komen de onderwereld en de bovenwereld in contact. Criminelen gebruiken de normale structuren van een wijk voor hun eigen criminele activiteiten. Overvecht is met zijn anonimiteit en kwetsbare bewoners een ideale voedingsbodem voor ondermijning. Het 'snelle geld verdienen' is verleidelijk, komt veel voor en wordt soms gezien als 'normaal'. Zo tast ondermijnende criminaliteit de basis van de wijk aan en is het verweven in het 'systeem van de wijk'.

De aanpak van ondermijning in de wijk richt zich op normherstel én op het vergroten van weerbaarheid van buurtbewoners, ondernemers en professionals. Vergroting van de maatschappelijke weerbaarheid tegen ondermijning begint bij het (her)stellen van de norm. Dit doen we door er als overheid te zijn en de norm te handhaven, dit vragen de bewoners en ondernemers ook. Maatschappelijke weerbaarheid vergroten we door de samenwerking tussen sterke bewoners en ondernemers te verstevigen en deze te ondersteunen. Dit doen we o.a. door het ontwikkelen en aanbieden van bewustwordings- en weerbaarheidstrainingen aan bewoners en professionals. Een mooi voorbeeld van samenwerking met bewoners is de inzet van buurtvader, -moeder en -jongeren tijdens Oud en Nieuw. Zij lopen rondes in de dagen voor en tijdens Oud en Nieuw, spreken jongeren aan en signaleren ongeregelheden waarbij ze direct contact hebben met politie en gemeente.

Binnen de aanpak voor ondermijnende criminaliteit is de Zambesibuurt geprioriteerd, omdat zich daar complexe problemen voordoen die zich opstapelen. Hier zijn de afgelopen jaren al goede resultaten bereikt, zie bijlage 'Evaluatie van de Versnelling'.

Het stedelijk actieprogramma 'Utrecht zijn we samen' is gericht op het voorkomen van polarisatie en radicalisering. Er gebeurt in dit kader veel in Overvecht. Zo bestaat er een stevig bondgenotennetwerk bestaande uit sleutelfiguren uit de wijk met een grote achterban, die de politie en de gemeente adviseren op veiligheidsthema's. Daarnaast wordt voortdurend gewerkt aan een goed functionerende signaleringsstructuur. Inmiddels is een groot aantal professionals getraind in multicultureel vakmanschap. Ook wordt een aantal voorlichtingsbijeenkomsten voor buurtbewoners, waaronder voor ouders en jongeren georganiseerd.

De samenhang van veilige buurten met de vier andere ambities maakt dat we stap voor stap komen tot een meer op preventie gerichte aanpak.







### Ambitie Samen voor Overvecht

- Een stevige sociale basis waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten, iets doen voor de buurt en elkaar een steuntje in de rug geven.
- Door maximaal te doen wat nodig is, met betere verankering in de buurtaanpakken en koppeling aan renovaties, bieden we de beste zorg en steun en is deze nog meer op maat (ook gericht op activering).
- Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen.

De ambities in Overvecht sluiten één op één aan bij de stedelijke ambitie om Zorg dichtbij en op maat te realiseren. Vanwege de grote problematiek en gezondheidsverschillen is de reguliere inzet van bijvoorbeeld buurtteams Sociaal en sociaal makelaarschap in Overvecht groter dan gemiddeld in de stad. De organisaties in de stad vragen we de beste professionals in Overvecht te laten werken. Door ontstaan van verschillende laagdrempelige ontmoetingsplekken en Bijenkorven is de sociale basis de afgelopen jaren verder versterkt. We streven ernaar dat deze nog beter worden benut door bewoners en professionals. De ontstane netwerken binnen bijvoorbeeld de buurtaanpakken en binnen de Krachtige basiszorg bieden een stevige basis om steeds meer de beweging naar de voorkant te maken en vroegtijdig problematiek te signaleren. Met de komst van de buurtteams is integrale ondersteuning van problematiek de standaard werkwijze. Professionals hebben ruimte om maatwerk te leveren om mensen/gezinnen verder te helpen. Om dit nog steviger neer te zetten, starten we ook in Overvecht met Citydeal Inclusieve stad zodat medewerkers beter in staat zijn maximaal maatwerk te bieden en te doen wat nodig is.

Voor zowel versterking van de sociale basis als zorg en ondersteuning nog meer op maat brengen we de komende jaren focus aan door nog buurtgerichter te gaan werken. We willen bereiken dat er meer sociale verbindingen ontstaan, zodat mensen zich thuis voelen in de wijk, bewoners elkaar helpen en aangeven prettiger te wonen. We focussen daarbij op de prioriteitsbuurten: Zambesidreef, Stroyenborchdreef, Scharlakendreef, Schooneggendreef en omgeving en Vulcanusdreef.

Een tweede belangrijke focus is het benutten van de fysieke investeringen die de komende jaren in Overvecht plaatsvinden, zoals renovatie van de flats, het aardgasvrij maken van de wijk en het opknappen van de openbare ruimte. Dit biedt een kans om bewoners te betrekken en aan elkaar te verbinden, achter de voordeur te komen en beter op maat hulp te bieden, blijvende netwerken te creëren en buurtinitiatieven verder te helpen. Hiermee zijn al goede ervaringen opgedaan, bijvoorbeeld met de aanpak Straatwijs van sociaal makelaars en met 'Springlevende wijk' van de Academie van de stad, waarbij studenten tegen een gereduceerd tarief een woning krijgen aangeboden van een woningbouwcorporatie en in ruil daarvoor buurtinitiatieven ontplooiën om de sociale structuren in de buurt te versterken.

Een derde nieuwe focus is steviger inzetten op preventie van schulden o.a. door jongeren te leren omgaan met geld en het oplossen van schulden te koppelen aan bieden van perspectief. Wanneer stress door geldzorgen hoog oploopt, kan het alles overheersend worden en is er geen ruimte meer voor andere zaken (dit is een fysiologisch effect in de hersenen). Mensen zijn dan aan het overleven. We gaan meer aandacht hebben voor deze stress door stress-sensitiever te werken en eerder over te gaan wegnemen van geldzorgen. De nieuwe werkwijze binnen de Schulddienstverlening waarbij saneren de standaard is,

biedt veel aanknopingspunten om sneller geldzorgen weg te kunnen nemen. In Overvecht koppelen we dit altijd aan ondersteuning bij het werken aan toekomsperspectief en meedoen. Bij dit alles benutten we de kennis en kunde van ervaringsdeskundigen die weten hoe het is om op te groeien met geldzorgen.

## Meedoen & ondernemen



### Ambities Samen voor Overvecht

- Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut.
- Verbinden vraag van werkgevers aan talenten van bewoners en bieden van perspectief.
- Aantrekkelijk ondernemersklimaat creëren.

Om meer bewoners te activeren en naar werk toe te leiden, hebben we gemerkt dat laagdrempelig en persoonlijk contact met bewoners cruciaal is in Overvecht. Werk en Inkomen heeft het afgelopen jaar een goede stap gezet door spreekuren in de wijk op te zetten. Hiermee is de toegang tot dienstverlening dichterbij georganiseerd. We zetten deze voort en concentreren ze op de plekken waar deze het beste lopen. We ontwikkelen daarnaast manieren om het aanbod aan werk, opleidingen en stages nog dichterbij de bewoners te brengen. We denken aan een centrale plek in de wijk waar aanbod van werk, scholing, activering en stage bekend is. Waar werkgevers vacatures en stageplekken kunnen brengen en bewoners werk, opleiding, activeringsaanbod en stage kunnen halen.

Naast de spreekuren waar mensen zelf naar toe moeten komen, onderzoeken we hoe Werk en Inkomen samen met partners een groep mensen actief kan benaderen om hen te ondersteunen bij activering, scholing en werk. Op basis van data bepalen we welke groep daarvoor het meest kansrijk is. Hierbij kijken we naar doelgroepen uit verschillende stedelijke opgaven (bijvoorbeeld kwetsbare werkzoekenden, mensen met schulden, statushouders) en naar de buurt waar mensen wonen (koppeling met buurtaanpak en/of renovaties). Door slimme combinaties te maken in samenwerking verwachten we mensen gerichter te kunnen ondersteunen zodat zij op maat stappen kunnen zetten. We maken hierbij gebruik van de ervaringen van de pilot 'Ruwe diamanten' door Werk & Inkomen uitgevoerd in Kanaleneiland. De persoonsgerichte methodiek bleek zeer succesvol om ook een aantal werkzoekenden uit arrangement 4 te ondersteunen bij het zetten van stappen richting activering en werk.

Ondernemerschap is cruciaal voor de ontwikkeling van Overvecht. Het levert bedrijvigheid op, creëert werkgelegenheid, geeft jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en biedt hen rolmodellen, het levert meer loop van mensen en daardoor meer sociale veiligheid op. We geven daarom ondernemerschap de ruimte in Overvecht en stimuleren en faciliteren ondernemers in hun initiatieven, zoals als bij de kans centrumontwikkeling NPD/winkelcentrum, bedrijventerrein Nieuw Overvecht, Groen lint door de wijk en project O. Waar nodig intensiveren we het Keurmerk Veilig Ondernemen, zoals bij het winkelcentrum. We onderzoeken waar in Overvecht mogelijkheden zijn voor broedplaatsen voor startend ondernemerschap (bijv. op het bedrijventerrein of in de plint van panden), dat wij zien als belangrijke motor voor wijk economie en talentontwikkeling. Met partners als de Rabobank, Dok 030 en Power by Peers organiseren wij een Startersdag Overvecht waarbij we gebruik maken van de netwerken uit de wijk mensen met plannen voor een eigen bedrijf uitnodigen voor een evenement met voorlichting, workshops en aanbod voor startend ondernemerschap.

We zien personele tekorten in groeibranches als Zorg, Techniek, Onderwijs en ICT en tegelijkertijd een groot onbenut arbeidspotentieel in Overvecht. Wij willen deze personele vraag en investeringen in Overvecht benutten om bewoners die minder lang werkloos zijn direct aan het werk te krijgen. Daarnaast gaan we trajecten (doorlopende leerlijnen) naar groeibranches met tekorten ontwikkelen voor bewoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Met ROC Midden-Nederland, Trajectum en Pouwer College werken we samen om de aansluiting tussen de vraag en het aanbod vanuit het onderwijs te verbeteren. De lopende samenwerking op het gebied van zorg en bouw en techniek wordt uitgebreid met logistiek, horeca en ICT.





# DEEL 4

# Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel in de aanpak Samen voor Overvecht. De focus ligt bewust op kansen en we communiceren toekomstgericht. Anders gezegd, communicatie is ook een motor om de verandering in Overvecht op gang te brengen. We doen dit samen met bewoners en partners in de wijk en laten we zien wat de beweging is die we maken in Overvecht. Communicatie draagt mede bij aan het realiseren van de ambities van Samen voor Overvecht.

## Wat gaan we doen?

Samen met de belangrijkste partners (bewoners, woningbouwcorporaties, buurtteams, scholen, sociaal makelaars, investeerder, ondernemers) uit Overvecht ontwikkelen we een communicatiestrategie. We werken aan de volgende communicatiedoelstellingen:

- Bijdragen aan verbetering imago Overvecht (in en buiten de wijk).
- We laten zien dat Overvecht een aantrekkelijke wijk is om te (gaan) wonen, te werken, te investeren en te ondernemen. En versterken zo de veerkracht van Overvechters door te laten zien, voelen en ervaren dat Overvecht een wijk is om trots op te zijn en waar iedereen kansen krijgt. In het verlengde van het motto 'plek, kans en coalitie' communiceren we waar mogelijk op buurtniveau, ook omdat er grote verschillen zijn tussen de buurten binnen Overvecht.
- Verbinden, enthousiasmeren en activeren van bewoners en iedereen die betrokken is om zich samen in te zetten voor Overvecht. Om zo samen de beweging en ontwikkeling van Overvecht op gang te brengen.
- Informeren van bewoners en alle overige betrokkenen over het programma Samen voor Overvecht. We laten aan zien wat we doen, waarom we dit doen en wat we bereiken.

We vertellen over positieve ontwikkelingen, zonder problemen onbenoemd te laten. Want het verhaal over Overvecht is en blijft eerlijk, authentiek en herkenbaar.

## Wat is er al?

Er is op het gebied van communicatie in de afgelopen periode al veel geïnvesteerd. Zo is er samen met bewoners en professionals gewerkt aan het verhaal van Overvecht, wordt er gebouwd aan een communicatienetwerk in de wijk met bewoners, vrijwilligers en professionals. Naast inzet van de reguliere communicatiemiddelen van de gemeente is er in Overvecht een samenwerking met Dreefnieuws en het platform Echt Overvecht en ondersteuning voor U in de wijk om verhalen uit Overvecht een podium te bieden. We stimuleren en faciliteren, o.a. via het Initiatievenfonds, initiatieven van partners en bewoners om het verhaal van de wijk zelf te vertellen. En laten Overvechters zien die (weer) grip hebben op hun leven en die door hun goede initiatieven de wijk verder brengen. Ook onderzoeken we met welke communicatiemiddelen we het best aansluiten bij de behoefte in de wijk en hoe we kunnen innoveren in communicatie.



## DEEL 5

# Actiegericht volgen en (bij)sturen

Voor de aanpak Samen voor Overvecht hebben we ambities bepaald en bewust gekozen voor een ontwikkelstrategie, zoals beschreven in deel 1. De vraag is hoe we stap voor stap met partners kunnen sturen op het realiseren van de lange termijn ambities, waarbij we werken vanuit integrale kansen (plek, kans, coalitie).

Dit doen we door samen de aanpak te volgen vanuit het principe ‘volgen, spiegelen en leren’. Dit helpt ons om op de korte termijn (bij) te sturen gericht op wat we willen bereiken en daar gezamenlijk verantwoordelijkheid voor te nemen. We maken de beweging van Samen voor Overvecht zichtbaar terwijl eraan gewerkt wordt.

Gezamenlijk sturen doen we langs vier lijnen:

- Gedeelde ambities en ontwikkelstrategie als startpunt van onze aanpak.
- Kaders en randvoorwaarden zijn scherp geformuleerd en gehanteerd.
- Verzamelen van cijfers, ervaringen en verhalen die iets zeggen over het succes van de interventies.
- Continu gesprek gericht op duiden van data (cijfers, ervaringen en verhalen), leren en ontwikkelen.

### Gedeelde ambitie en ontwikkelstrategie

Dit ambitiesdocument is het vertrekpunt: met onze ambities en ontwikkelstrategie hebben we gezamenlijk de koers bepaald. De volgende stap is om met alle betrokkenen deze ambities steeds meer betekenis te geven in de praktijk. Ook formuleren we gezamenlijk leidende principes van Overvecht. Deze principes helpen ons om het dagelijkse werk aan te toetsen en koers te houden richting de gezamenlijke ambities.

### Kaders en randvoorwaarden

We werken met elkaar binnen kaders en randvoorwaarden. Iedere partner moet zich houden aan landelijke wetten en lokale regels, deze kunnen per partner verschillen. Als ze in de weg zitten, voeren we daarover actief het gesprek. We vragen aan iedere partner om binnen de regels maximaal de ruimte te zoeken om de ambities in Overvecht te behalen.

Rondom de financiën maken we duidelijke afspraken. We vragen alle partners om mee te investeren om de gezamenlijke ambities te realiseren. Door het richten van de financiële middelen en daarmee de inzet, kunnen we gezamenlijk meer effect behalen dan ieder apart (we maken  $1+1=3$ ).



### Cijfers, ervaringen en verhalen

Cijfers, ervaringen en verhalen helpen ons om zichtbaar te maken wat er gebeurt, zowel op de grote beweging als de concrete kansen. Duiding van al deze data gebeurt in gesprek met betrokken partijen. Zo kunnen we via data met elkaar leren, ontwikkelen en bijsturen (data-gedreven werken). De gemeente initieert en faciliteert dit proces. We maken waar mogelijk gebruik van bestaande (registratie)data om de administratieve lastendruk zo laag mogelijk te houden, zoals de Utrecht monitor, wijkmonitor (o.a. gericht op leefbaarheid) en volksgezondheidsmonitor.

We ontwikkelen in het tweede kwartaal van 2019 samen met partners een set van indicatoren die in samenhang met elkaar een beeld geeft van de voortgang van het realiseren van de ambities.

Bij de buurtaanpak aan de THEMA-dreven en de kans gericht op het wegnemen van geldzorgen starten we direct vanaf de start met het werken met data. Met de partners binnen deze kansen bepalen we welke informatie nodig is.

### Continu gesprek

Het gezamenlijk in dialoog duiden van cijfers, ervaringen en verhalen is de basis om succesvol te kunnen volgen, spiegelen en leren, zowel op de grote beweging als de concrete kansen. Dit start bij het gesprek over het concretiseren van de ambitie en leidende principes van Overvecht. Gezamenlijk bepalen we gaandeweg of we op koers zijn, welke onderdelen werken en welke niet, en of we nieuwe kansen die zich voordoen gezamenlijk oppakken.

We organiseren minimaal twee keer per jaar een grote bijeenkomst met alle stakeholders. We vormen een wijkcoalitie met een beperkt aantal belangrijke partners om de beweging Samen voor Overvecht in zijn totaal te volgen en bij te sturen indien nodig. Bewoners zijn hier onderdeel van. Daarnaast formeren we een gemêleerde groep van 50 wijkambassadeurs die meehelpen de ambities en het plan verder te brengen. Rondom specifieke kansen vormen we een coalitie die permanent in gesprek is. We benutten daarnaast bestaande overleggen en structuren om in gesprek te zijn en de ontwikkeling te volgen, spiegelen en leren. De reguliere accountgesprekken met de partners met wie we een opdrachtgeversrelatie hebben (bijvoorbeeld buurtteams, Dock en JoU) zijn een vast onderdeel.

In een jaarlijkse voortgangsrapportage houden we de raad op de hoogte van de voortgang van Samen voor Overvecht. Daarnaast nodigen we de Raad één keer per jaar uit voor een bezoek aan de wijk.





## DEEL 6

# Budgettaire kaders

Het beschikbare gemeentelijke budget voor Samen voor Overvecht zetten we hierbij zoveel mogelijk in als ontwikkelgeld om concrete kansen op weg te helpen. Hiervoor is flexibiliteit nodig over de jaren om in te kunnen spelen op de kansen die zich voordoen.

Soms is het gezien de ambities die wij willen realiseren noodzakelijk om extra capaciteit in te zetten. Dit geldt bijvoorbeeld voor de buurtteams, sociaal makelaars, boa's, jongerenwerk, ondanks dat de reguliere inzet in Overvecht al hoger is dan gemiddeld in de stad. Momenteel gaat een groot deel van het budget op aan deze extra capaciteit. We proberen de noodzaak om dit uit het budget van Samen voor Overvecht te betalen te verlagen, om zo meer ontwikkelgeld vrij te spelen. Dit doen we onder andere door binnen de gemeente opgaven slim te combineren, waardoor we onze reguliere inzet in Overvecht richten en budgetten koppelen. Daarnaast gaan wij op zoek naar aanvullende financiering, bijv. door op het basis van ons programma te onderzoeken welke mogelijkheden voor Rijks of Europese subsidies er zijn.

Aanvragen voor het budget uit Samen voor Overvecht bespreken wij op basis van een beoordelingskader waarbij bijdragen aan meerdere ambities en/of kansen, cofinanciering en duurzaam effect centraal staan.

BIJLAGE  
Evaluatie  
Versnelling  
Overvecht



Met de krachtwijkenaanpak en sinds 2016 met De Versnelling Overvecht hebben de gemeente, bewoners en maatschappelijke partners stevig ingezet op het vergroten van de leefbaarheid van Overvecht en de veerkracht van haar bewoners. In het kader van De Versnelling is de afgelopen drie jaar hard gewerkt om ervoor te zorgen dat bewoners op orde komen, meekomen en verder komen. Centraal in de aanpak waren de pijlers Gezondheid, Samenleven, Opvoeden en opgroeien, Werk en ondernemerschap en Veiligheid. Deze pijlers zijn voortgekomen uit de wensen van bewoners. De looptijd van De Versnelling is te kort om kwantitatief in beeld te kunnen brengen wat het effect is geweest op de ontwikkeling van de wijk. Deze evaluatie is dan ook grotendeels gebaseerd op kwalitatieve informatie, opgehaald uit de vele gesprekken die sinds de start van De Versnelling zijn gevoerd met bewoners, ondernemers, de Wijkraad, het bewonersplatform en betrokken professionals.

## 1 Resultaten

### Inzet dichtbij en op maat

De afgelopen jaren is hard gewerkt om het hulpaanbod beter te laten aansluiten bij de specifieke vragen en behoeften van bewoners in Overvecht en dichtbij de bewoners te organiseren. Uit gesprekken met bewoners, ondernemers en professionals komt naar voren dat een grote behoefte bestond aan een doorgaande lijn in het aanbod van opvoedingsondersteuning, te beginnen in een zo vroeg mogelijk stadium. Daarom zijn de volgende initiatieven gestart:

- De eerdere ouder-babygroepen zijn opnieuw opgestart in Overvecht. Hierbij komen ouders met baby's wekelijks bij elkaar om samen over verzorging, ontwikkeling, gezondheid en opvoeding van hun kind te praten en kennis te maken met instanties die kunnen helpen bij opvoeding. Het consultatiebureau en jeugdverpleegkundigen kunnen ouders doorverwijzen. Een deelneemster aan een eerdere groep vertelt: "Voor mij was de Moeder-babygroep de eerste stap in mijn herstel uit een diepe depressie ... In de groep heb ik veel steun ervaren van andere moeders, bij wie ook niet alles vanzelf gaat ... Ik heb veel geleerd, bijvoorbeeld over taalontwikkeling en tweetalig opvoeden ... Ik keek elke week uit naar de donderdag, de dag van de Moeder-babygroep. Het gaat nu echt een stuk beter met mij en mijn kind."<sup>2</sup>
- De stichting Al Amal geeft met hulp van vrijwilligers opvoedingsondersteuning aan ouders in de eerste 1000 dagen van hun kind.
- Het consultatiebureau verwijst ouders zo nodig door naar de vroegvoorschoolse educatie.
- De stichting Spelenderwijs Utrecht heeft driewekelijkse dreumesgroepen opgezet op initiatief van vrijwilligers, waar kinderen kunnen spelen en ouders opvoedvragen kunnen bespreken. Daarnaast zijn bijeenkomsten georganiseerd om ouders bekend te maken met het aanbod voor kinderen en ouders in Overvecht.
- Voor kinderen die op de basisschool zitten is Wijk&Co actief in de wijk met Speel Mee.
- De inzet van sociaal makelaars is uitgebreid, zodat zij ouders en kinderen kunnen stimuleren om samen te spelen en het gedachtegoed van Vreedzame Wijk kunnen versterken. Ook zetten zij in op prettig spelen in de buitenruimte, bijvoorbeeld met de Speelmee-bus.
- De buurtteams Jeugd en gezin, die ondersteuning geven aan gezinnen met psychosociale problemen (opvoeding, gezondheid, taal, werk en financiën), zijn uitgebreid. Daarmee kunnen zij inzetten op versterking van de samenwerking met (voor)scholen, huisartsen, jeugdgezondheidszorg, sociaal makelaars, jongerenwerk en politie. In het kader van De Versnelling hebben de buurtteams extra geïnvesteerd

<sup>2</sup> De Versnelling Overvecht. Uit de startblokken, De Versnelling, gemeente Utrecht, januari 2017, p. 11.

in jongeren met weinig perspectief richting opleiding of werk, of die dreigen af te glijden naar het criminele circuit.

Om bewoners die aan hun gezondheid willen werken te ondersteunen zijn in Overvecht o.a. beweeg- en vitaliteitsmakelaars ingezet. Zij kijken niet alleen naar bewegen, maar ook naar voeding en ontspanning. Inmiddels zijn negen beweeggroepen gestart en twee basisscholen zijn geholpen bij het behalen van het vignet 'gezonde school'.

Ook zijn de leefstijlprogramma's LEFF en Fitgaaf gestart in Overvecht, voor kinderen met overgewicht en hun ouders. Deze programma's vormen een goede aanvulling op het bestaande aanbod. Inmiddels hebben 18 gezinnen het leefstijlprogramma afgerond.

Er is extra aandacht voor bewoners met psychiatrische problematiek of mentale problemen. In Overvecht zijn twee GGZ gebiedsteams waarmee specialistische GGZ-hulpverlening naar de wijk is gebracht. Sinds kort is Enik Recovery college een belangrijke plek in de wijk waar mensen kunnen werken aan hun herstel. De kracht is dat het volledig gerund wordt door 'peers', mensen die zelf ook te maken hebben gehad met psychische ontwrichting. Vanuit Altrecht wordt Mental Health First Aid aangeboden aan professionals en bewoners om te handelen bij acute psychische problematiek.

### Eropaf

Vanuit De Versnelling is ingezet op het verlagen van de drempel voor bewoners naar hulp. Daarbij is een actieve benadering gehanteerd: in plaats van wachten totdat bewoners de weg naar de hulpverlening weten te vinden, gaan professionals de wijk in om bewoners op te zoeken. Deze werkwijze wordt breed toegepast door bijv. de buurtteams, sociaal makelaars, JoU en de politie.

Een voorbeeld is de werkwijze van de sociale buurtteams in Overvecht. Professionele hulpverleners van het buurtteam helpen bewoners met het oplossen van problemen op het terrein van wonen, werk, schulden, verslaving, eenzaamheid en overlast. Zij hebben extra aandacht voor vroegsignalering van schulden, activering van bewoners en groepsgerichte begeleiding. Vanuit De Versnelling is de inzet van de buurtteams uitgebreid, waardoor het voor buurtteams mogelijk werd om bewoners actief op te zoeken en ondersteuning te bieden.

### Een gezamenlijke aanpak

Met De Versnelling is een stevig netwerk opgebouwd van (wijk)professionals, die bijdragen aan de leefbaarheid van de wijk en de veerkracht van haar bewoners. Van woningbouwcorporaties en buurtteams, tot politie, jongerenwerk, welzijnsorganisaties, scholen, geestelijke gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en andere eerstelijns zorg op wijkniveau. Tijdens een evaluatiebijeenkomst van De Versnelling in maart 2018 gaven professionals aan dat zij merken dat de samenwerking is versterkt en dat zij elkaar beter weten te vinden. Een leraar van een basisschool gaf aan: "Bij lastige situaties met kinderen rondom school bel ik sneller de wijkagent om signalen door te geven en advies te vragen."

Deze samenwerking is goed terug te zien in de **buurtaanpak**, waarbij bewoners, ondernemers en maatschappelijke partners samen inzetten op verbetering van de buurt. In 2017 is in Overvecht gestart met de buurtaanpak van de Zambesidreefbuurt, omdat er veel sociale en veiligheidsproblematiek was, waaronder ondermijning. De kansen die door renovatie van flats en sloop/nieuwbouw ontstonden, zijn aangegrepen om met alle partners een gebiedsaanpak te ontwikkelen, gericht op normherstel, terugwinnen van vertrouwen bij bewoners en het versterken van de sociale cohesie. De mix van maatregelen (sociale renovatie, arrestatie van (openlijke) drugsdealers, controle van ondernemers bij het winkelcentrum, een alcoholverbod, opening van een inlooplek voor ontmoeting, activering van verslaafden, doorontwikkeling van de Vreedzame Wijk aanpak en fysieke maatregelen tegen ongewenst verkeergedrag) heeft geleid tot versterking van sociale contacten,

betere toeleiding naar zorg en steun, vermindering van overlast van verslaafden en verbetering van de verkeersveiligheid.

Daarnaast hebben partners in Overvecht de samenwerking versterkt door **allianties** aan te gaan. Het werken in een alliantie bevordert dat professionals een gezamenlijke werkwijze hanteren, eenduidige afspraken maken en zo samenwerken dat ze goed aansluiten bij vragen en problemen van bewoners.

In het kader van De Versnelling zijn onder andere de volgende allianties tot stand gekomen of doorontwikkeld:

- **Alliantie gezonde wijk**  
een samenwerkingsverband tussen professionals in de zorg, welzijn en preventie, met als doel om het zorgaanbod in Overvecht goed te laten aansluiten op de behoeften van bewoners. Onder de noemer **Krachtige basiszorg** kijken professionals niet alleen naar lichamelijke gezondheidsklachten van bewoners, maar ook naar sociale, maatschappelijke en psychische problemen. Doordat zorgprofessionals en hulpverleners elkaar makkelijker opzoeken, is de doorverwijzing makkelijker en kunnen bewoners met meerdere problemen beter worden geholpen. Uit onderzoek van Nivel bleek dat deze aanpak een positief effect heeft op de gezondheid en de tevredenheid van de patiënt.<sup>3</sup>
- **Taalalliantie**  
Gericht op het creëren van een passend aanbod van taalcurricula voor ieder niveau op laagdrempelige plekken.
- **Alliantie vreedzaam opvoeden en opgroeien**  
Gericht op versterking van opvoedvaardigheden van ouders en op leren omgaan door kinderen, jongeren en ouders met meningsverschillen en conflicten.

### Ontmoeting

De afgelopen jaren zijn er verschillende laagdrempelige plekken voor ontmoeting ontstaan, waar bewoners zelf initiatieven opzetten gericht op ontmoeting. Daarnaast zijn er de zogenaamde **bijenkorven**, waar bewoners en professionals elkaar ontmoeten. Bewoners krijgen informatie en vinden er een luisterend oor. Bijvoorbeeld vrijwilligers vanuit Buren helpen burens ontvangen bezoekers, checken welke vraag zij hebben en koppelen hen gelijk aan de goede organisatie. Startende ondernemers kunnen in de bijenkorven werken en hun netwerk uitbreiden. Voorbeelden van deze laagdrempelige plekken zijn Burezina (met vrijwilligers), De Dreef en Buurtkamer de Klop, maar ook buurthuizen zoals De Boog en De Jager.

Door een bijdrage vanuit De Versnelling konden **sociaal makelaars** vaker worden ingezet bij de bijenkorven. Sociaal makelaars spelen een belangrijke rol in het versterken van participatie van bewoners in de wijk. Zij helpen om initiatieven van bewoners verder te brengen, brengen bewoners en professionals met elkaar in contact en zorgen ervoor dat activiteiten in de wijk aansluiten bij behoeften van bewoners.

Ook het Plan Einstein, waar een opvanglocatie voor asielzoekers is gecombineerd met huisvesting voor jongeren, heeft bijgedragen aan ontmoeting en begrip tussen bewoners en activering van bewoners. Wijkbewoners kunnen samen met asielzoekers cursussen volgen en de jongeren zetten zich in voor de wijk en de asielzoekers. Een bewoner van Plan Einstein vertelt: **“Ik vind het hier geweldig. Alle faciliteiten die ik nodig heb zijn aanwezig, zoals wifi en een sporthal. Ik ben niet erg sociaal en houd niet van groepen. Ik heb ook geen netwerk in Nederland. Maar deze plek maakt mij socialer en zorgt juist**

<sup>3</sup> Leemrijse, C., Bakker, D. de, Schoenmakers, T., Overvecht Gezond! Theoretische onderbouwing van de integrale aanpak 'krachtige basiszorg' in de Utrechtse wijk Overvecht, www.nivel.nl: NIVEL, 2016.



dat ik contacten leg en dingen ga doen. Ik ken hier nu al veel Nederlandse studenten. Daarnaast speel ik volleybal hier op het terrein. Ook kan ik me hier ontwikkelen. Zo volg ik een cursus ondernemerschap en Engels.”<sup>4</sup>

### Meedoen

Met De Versnelling is ingezet op het verhogen van de participatie van Overvechters. Veel bewoners van Overvecht zetten zich vrijwillig in voor elkaar. Zo hebben bewoners zelf veel initiatieven opgezet gericht op ontmoeting en activering van bewoners, zoals de Voedseltuin, Buren helpen buren, de buurtmobiel, diverse eettafels, BuurtBuik, activiteiten van Oké Nu en Siberia.

Om werkloze bewoners in Overvecht beter te bereiken is Werk & Inkomen (W&I) vaker, zichtbaarder en toegankelijker in de wijk aanwezig. Medewerkers van W&I zoeken bewoners actief op en hebben in drie bijenkorven en bij het buurtteam spreekuren voor bewoners georganiseerd. Medewerkers van de vooruitgeschoven post W&I Overvecht vertellen:

“We merkten dat bewoners van Overvecht niet makkelijk naar het Stadskantoor komen en vaak ook niet bekend zijn met onze dienstverlening. Daarom willen we op een laagdrempelige manier dichterbij de bewoners werken. Zo kunnen we sneller antwoord geven op vragen en ook directer doorverwijzen naar organisaties in de wijk die ondersteuning kunnen bieden. Door deze nieuwe aanpak leren we zelf ook veel van de bewoners en partners in de wijk.”<sup>5</sup>

Ook zijn extra wijkcontactdagen georganiseerd, waarbij medewerkers van W&I naar de wijk komen om bewoners met een uitkering te informeren en samen met hen te kijken zij een stap kunnen naar werk of een andere manier om mee te doen in de samenleving. In het kader van De Versnelling zijn werkloze bewoners actief begeleid naar school, een stage of werk:

- 101 jongeren zijn met hulp van Jongerenwerk Utrecht en Leerplicht terug naar werk en/of school gegaan. Van hen zijn 41 jongeren succesvol begeleid naar werk, 10 jongeren zijn terug naar school en 50 jongeren zitten nog in het traject. Deze aanpak werkt zo goed dat deze is uitgebreid naar de hele stad.
- Via Stagestraat zijn 10 stageplekken gestart in de kleine winkelcentra in Overvecht en 10 op het bedrijventerrein.
- Pozitive heeft 12 werkzoekende bewoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleid naar werk en 2 naar een stageplek.
- Door samenwerking van DOK 030 en BBZ zijn 50 extra werkzoekenden in begeleiding genomen richting een bbz-traject voor zelfstandig ondernemen.
- 12 werkzoekenden hebben via Power by Peers een certificaat ondernemen op bescheiden schaal gehaald.

Een bewoner over de artistieke workshop van buurtinitiatief Oké Nu: Ik kwam toevallig iemand tegen van Oké Nu en ben zo hier beland. Deze cursus haalt mij uit de eenzaamheid. Ze geven me hier steun. Nu ben ik ook overal. Als je toch gaat eten, als je toch gaat bewegen dan kan dat net zo goed met een gezellig groepje of niet?”<sup>6</sup>

4 Overvecht in Beeld. Verhalen verteld door bewoners, uitgave van De Versnelling, Gemeente Utrecht, januari 2018, p. 10.

5 De Versnelling Overvecht. Uit de startblokken, De Versnelling, gemeente Utrecht, januari 2017, p. 25.

6 Overvecht in Beeld. Verhalen verteld door bewoners, uitgave van De Versnelling, Gemeente Utrecht, januari 2018, p. 22.

## Normherstel

Vanuit De Versnelling is geïnvesteerd in de aanpak van jeugdgroepen om de jeugdcriminaliteit en de ervaren jeugdoverlast te verminderen, het veiligheidsgevoel te verbeteren en ervoor te zorgen dat jongeren zich verbonden voelen met de samenleving. Jongerenwerk Utrecht (JoU) heeft meer tijd en ruimte gekregen om aandacht te besteden aan jeugdgroepen. Een teamleider vertelt: “Door de extra tijd en aandacht voor jeugdgroepen kan JoU veel meer bereiken. Recent hebben we huisbezoeken afgelegd aan de ouders van 20 jongeren van een grote jeugdgroep. Het is al een succes op zichzelf dat we al deze ouders te spreken krijgen. Wat opvalt, is dat de ouders stuk voor stuk hun zorgen uiten over hun kinderen. Zo creëren we een ingang in het gezin en vinden we bondgenoten. Zonder de versterking vanuit De Versnelling was dit ons nooit gelukt.”<sup>7</sup>

Daarnaast is geïnvesteerd in extra toezicht op straat. In het kader van de Versnelling zijn in Overvecht vier extra vaste BOA's ingezet, met als focus het terugdringen van woninginbraak, autokraak en jeugdoverlast. Twee BOA's vertellen: “Het is mooi dat we echt voor Overvecht zijn. We willen de wijk, de bewoners en de ondernemers kennen en we willen dat ze ons kennen. We willen dus ‘kennen’ en ‘gekend worden’ en we spreken iedereen: van moeders met kinderwagens tot ondernemers, van basisschooljeugd tot opa's ... We houden goed in de gaten wat de reacties op ons zijn en wat ons effect is. Niet alleen in het tegengaan van jongerenoverlast, maar ook voor onze bijdrage aan het tegengaan van autokraken en woninginbraken.”<sup>8</sup> Cijfers wijzen uit dat jeugdoverlast tussen 2016 en 2018 sterk is afgenomen (37% minder meldingen en 13% minder ervaren overlast). Het percentage woninginbraak is met 31% afgenomen tussen 2016 en 2018. Het aantal autokraken is ongeveer gelijk gebleven.

Ook is ingezet op het voorkomen van polarisatie en radicalisering in de wijk. Leerkrachten kunnen een belangrijke rol spelen in het verbinden van jongeren, vanuit hun dagelijkse contact met leerlingen. Zij kunnen problemen signaleren en bespreekbaar maken in de klas. Daarom zijn alle docenten in groep 7 en 8 van de basisscholen getraind om polarisatie en radicalisering te herkennen en te voorkomen.

In het kader van de ondermijningsaanpak zijn sinds de start van de Versnelling drie grote, integrale zichtbare handhavingsacties geweest, bij de parkeergarage aan de Faustdreef, het winkelcentrum Gagelhof en het bedrijventerrein Nieuw Overvecht.

---

<sup>7</sup> De Versnelling Overvecht. Uit de startblokken, De Versnelling, gemeente Utrecht, januari 2017, p. 31.

<sup>8</sup> Idem, p. 32-33.

## Aandachtspunten voor het vervolg

De ontwikkeling van Overvecht vraagt om een lange adem. Met de inzet van de afgelopen jaren is een goede basis gelegd. Door de hoogconjunctuur en de geleerde lessen van de afgelopen 10 jaar ontstaan nieuwe kansen om echt het verschil te maken in de wijk.

Om echt het verschil te maken in Overvecht is een bredere, samenhangende aanpak nodig op fysiek, sociaal, economisch en veiligheidsterrein. Daarbij nemen we de volgende succesfactoren en lessen mee, die voortvloeien uit onderzoek, de krachtwijkenaanpak en

De Versnelling:

- Zoals blijkt uit de wijkaanpak is de combinatie van fysieke ingrepen in de woningvoorraad door sloop en herstructurering met sociale versterking van de buurt succesvol.
- Een grote instroom van kwetsbare huurders heeft een negatief effect op de leefbaarheid in wijken. Daarom is het cruciaal om tot een gemengder woningaanbod te komen in Overvecht door het aandeel sociale woningen in de wijk omlaag te brengen en nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen te realiseren.
- Uit de wijkaanpak kwam naar voren dat een buurtgerichte aanpak met oog voor de lokale context de kans op snel en goed resultaat vergroot. Dat blijkt ook uit de positieve ervaringen met de buurtaanpak van De Versnelling.
- De aanpak van ondermijnende criminaliteit moet altijd onderdeel zijn van een buurtaanpak.
- Ervaringen met Plan Einstein laten zien dat je een positief verschil in de wijk kunt maken door een concrete ontwikkeling in een buurt aan te grijpen om kansen voor bewoners te creëren.
- Het denken en werken in wijkgerichte allianties helpt om de samenwerking te versterken. Focus op een lager schaalniveau versterkt deze aanpak.
- Participatie van bewoners is belangrijk. Bewonersinitiatieven kunnen helpen om meer mensen in Overvecht te bereiken en om bewoners in contact te brengen met professionals.
- Er is aandacht nodig voor het imago van Overvecht. Het imago is op dit moment te eenzijdig (slechtste wijk van Utrecht) en onvolledig (positieve kanten onderbelicht). We moeten meer denken en werken vanuit de kracht en kansen van Overvecht.
- Goede samenwerking tussen professionals vanuit een gedeelde ambitie is essentieel. Het budget vanuit de gemeente moet meer worden gebruikt als flexibel en integraal ontwikkelgeld om andere partijen te verleiden vanuit de gedeelde ambitie te investeren in Overvecht.
- Om ervoor te zorgen dat we samen de goede dingen doen voor de ontwikkeling van Overvecht is van belang dat we de aanpak volgen volgens het principe 'volgen, spiegelen en leren'. Daarmee kunnen we de ontwikkeling van Overvecht beter volgen en krijgen we meer zicht op de effectiviteit van interventies, zodat we zo nodig kunnen bijsturen.

# Colofon

Uitgave  
**Gemeente Utrecht**

Februari 2019

Vormgeving  
**Ontwerpwerk, Den Haag**

Fotografie  
**Beeldbank Gemeente Utrecht** (P. 25)  
**Henni Bunnik - perspectief in beeld** (P. 1, 4, 11, 12, 15, 19, 23, 31, 35, 36, 38, 41, 42)  
**Angeliek de Jonge** (P. 26)  
**Robert van Oosterbroek** (P. 2)